

Historien om Treemonisha

Scott Joplin er først og fremmest kendt for ragtimekompositioner som The Entertainer og Maple Leaf Rag. Men hans store ambition sent i livet var operaen Treemonisha, som han i 1911 for egen regning fik udgivet som klaverpartitur. Han arbejdede hårdt på at skaffe midler til at få operaen instrumenteret, og til det formål organiserede han i 1915 en koncertopførelse i Harlem, hvor han selv sad ved klaveret. Den appellerede imidlertid ikke til datidens operapublikum, og efter Joplins død i 1917 blev Treemonisha glemt.

I 1970 blev den genopdaget, og den fik sin sceniske uropførelse i Atlanta i 1972 i en instrumentering af T. J. Anderson. Også andre komponister arbejdede med den, og i 1976 blev den opført med stor succes på Houston Grand Opera i en instrumentering af Gunther Schuller, en produktion, der samme år blev udgivet af Deutsche Grammophon. Begge disse udgaver er baseret på den europæiske operatradition, som den udtrykkes af komponister som Puccini og Richard Strauss. Senest har Rich Benjamin på basis af de meget sparsomme notater der findes i Scott Joplins eget eksemplar af 1911 udgivelsen, og ud fra et dybtgående kendskab til den tids musik, udarbejdet en version, der formodes at ligge så tæt op ad Scott Joplins egne intentioner som det nu er muligt. Også denne version er udgivet på CD i 2011.

Handlingen udspiller sig blandt afro-amerikanere i 1870-ernes Arkansas. Den beskriver slavernes hverdag med majshøsten, med deres danselege, der holder humøret oppe, og med Aunt Dinah, prototypen på den kraftige kvinde, der hersker suverænt i køkkenet, og som sørger for at såvel hvide som farvede får mad når hun ved at blæse i sit horn, signalerer at det er spisetid.

Men Scott Joplins egentlige ærinde er et helt andet. Hans grundtanke er at det, der i sidste ende kan sætte det farvede samfund frit, er uddannelse. Hermed foregriber han med 50 år borgerretsbevægelsen, og James Meredith, der i 1961 blev et ikon ved at insistere på at blive optaget på University of Mississippi. Og den der skal føre an i frigørelsen, er Treemonisha, pigen der som spæd blev fundet af Monisha under et træ - deraf navnet - og som nu i en alder af 18 år går op med den overtro der er taget med fra Afrika, og som mod slutningen af operaen ganske præcist formulerer Joplins budskab: "Ignorance is criminal".

Musik fra Amerika

Randi Gislason
sopran

Carol Conrad
klaver

Ballerup Kammerkor dir. Denis Segond

Kulturhuset Elværket, Frederikssund
16. marts 2017 kl. 19:30

Koncerten gennemføres med støtte fra Augustinusfonden, Erda og Christian Schrøders Fond, Toyota Fonden, Nordea Fonden og DAM

Black is the color of my true love's hair
Folkesang fra Appalachians, arr. Stuart Churchill
Shenandoah
Folkesang, arr. Bob Chilcott
Samuel Barber (1910-1981) / James Agee (1909-1955)
Sure on this shining night
Dan Forrest (f. 1978) / Ruths Bog kap 1, v. 16-17
Entreat me not to leave you
Daniel Gawthrop (f. 1949) / Jane Griner
Sing me to Heaven
Damien Kehoe (f. 1990)
Flow water
Morten Lauridsen (f. 1943) / James Agee (1909-1955)
Sure on this shining night
Daniel Elder (f. 1986)
Lullaby
Georges Gershwin (1898-1937) / DuBose Heyward (1885-1945)
Summertime
Scott Joplin (1868-1917)
Solace - A Mexican Serenade
Maple Leaf Rag

Scott Joplin (1868-1917)
Uddrag af Treemonisha

No 1 : Overture
No 3 : The Corn-Huskers
No 4 : We're Goin' Around
No 6 : The Sacred Tree
No 16: We will Rest Awhile
No 18: Aunt Dinah has Blowed de Horn
No 19: Prelude to Act 3
No 26: We will Trust You as our Leader
No 27: A Real Slow Drag

Pause